

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentarii Exegetici In Apocalypsim Ioannis Apostoli

Viegas, Brás

Parisiis, 1615

Ipsi gloria, & imperium, & in secula seculorum. Amen. Sectio XV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39261

idem probandū argumentatur ex illato Pauli testimonio. Consulendus est etiam D. Thomas. 12. quæst. 102. art. 3. Denique opera misericordie sacrificium appellantur, ut patet ex Osee 6. & Matth. 9. *Misericordiam volui, & non sacrificium.* Quo testimonio ad id probandum D. Augustinus utitur in commentarijs super Psalmum 49. Potestque adeo misericordia, potissimumque elemosyna sacrificium iustitie appellari, cū elemosyna iustitia dicatur: etenim Mathei. 6. pro eo quod nos habemus, *Attendite ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus.* Græce est *ἐλεημοσύνη*, ubi, & D. Hieronymus Latinum verbum, *Iustitiam*, de elemosyna interpretatur: sed ut generalius loquamur quodcumque opus bonum sacrificium dicitur, ut est perspicuum ex Psalmo 50. *Tunc acceptabis sacrificium iustitie, oblationes, & holocausta.* Et alibi: *sacrificate sacrificium iustitie*, id est, bona opera Deo offerite. Hinc igitur modis, omnibus omnes Christiani sacrificia offerunt, & sacerdotes, laici sumpto vocabulo, dici possunt. Videndus est de hoc argumento Caietanus, in tertio suo ientaculo.

D. Thom.
Osee 6. 7.
Matth 9. 13.
August.
Elemosyna
sacrificium.
Hieronym.
Psal. 50. 2.
Psal. 4. 6.
Omnes Christi-
iani quopa-
cto dici pos-
sunt sacerdo-
tes.
Caietanus.

Ipsi gloria, & imperium, & in secula seculorum. Amen.

SECTIO XV.

AMEN, ἸΜΝ dictus est Hebræa, à radice, ἸΜΝ Aman, id est, credere: & quia fides habet adiunctam fidelitatem, significat etiam, fidem esse, rursusque quoniam fidelitas sine veritate, & stabilitate esse non potest, inde est, quoddam veracem, & stabilem esse significat. Ex hoc iam perspicua sunt multa scripturæ sacræ testimonia: cuiusmodi est illud Esaiæ 65. *Qui benedictus est super terram, benedicetur in Deo: Amen: & qui iuravit in terra, iurabit in Deo, Amen*, id est, in Deo fidei, & verace, quem admodum exposuerunt Septuaginta transferentes, *servientibus mihi vocabitur nomen nostrum, quod benedicetur super terram, benedicent enim Deum verum, & iurantes super terram iurabunt Deum verum.* Est enim eo loco Amen, in margine, instar nominis, quo testimonio, ut obiter hoc indicemus, significatur, servos Messie nomine novo appellandos, id est, Christianos, quem admodum interpretatur Cyrillus Alexandrinus in commentarijs suis super Esaiam, & D. Cyprianus lib. 1. testimoniorum aduersus Iudæos cap. 22. Simul etiam ex eodem loco diuinitatem Christi probat D. Hilarius, lib. 5. de Trinit. & D. Ambrosius lib. 1. de fide cap. 7. *Anne ambigitur, inquit Hilarius, quis iuret à Christianis, quis benedicatur? Omne os credentium te Christe Deum loquitur, omnium credentium fides te Deum iurat.* Vnde Christus appellatur, Amen, inferius à Ioanne cap. 3. illis verbis. *Hæc dicit Amen testis fidelis, & verus.* Vbi Amen, idem est atque fidelis & verax, ut Ioannes idem & Hebræicè & Græcè dixerit: Eodem sensu ut nomen, ponitur 2. ad Coriat. 1. cum dixit Paulus, *Dei filius: Iesus Christus, qui in vobis per nos cruciatum significatus est, per me, & Sylvanum, & Timotheum non fuit EST, & NON, sed EST* in illo fuit: quotquot enim promissiones Dei sunt, in illo EST, ideo & per ipsum, Amen Deo, ad gloriam nostram. Hoc est in Evangelij prædicatione, non eram in constans, & varius, ut modo vnum, modo aliud contrarium de Christo prædicarem: itaque id nomen per Christus à me fuit prædicatus, nec vnquam mea prædicatio sibi fuit dissimilis: ubi aduerte, dictioni, est, respondere Græcè, particulam καὶ quæ idem est atque etiam: sic enim Græcè habetur *καὶ ἔγωγο καὶ ἔγωγο ἀλάκαυ ἐσὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων*, id est, *Non fuit, etiam, & non, sed, etiam, in ipso fuit, verum* recte interpretatur, EST, transiit. Quod verò sequitur, *Quotquot enim promissiones Dei sunt, in illo est, ideo, & per ipsum Amen Deo, ad gloriam nostram:* hunc sensum habet: *Quotquot promissiones Dei sunt, in illo, hoc est, in Christo, est, sunt*

I.
Varia scri-
ptura loca
circulantur.
Esai. 65. 16.
Cyril. Alex.
D. Cyprian.
Hilarius.
Ambrosius.
Apoc. 3. 14.
Amen, quod
habet in sa-
cris litteris si-
gnificationes.
2. Cor. 1. 17.

Amen ad-
uerbium con-
sentientis.

Græcè ἐν αὐτῷ ὁ νοῦς id est in ipso, ipsum etiam scilicet sunt, hoc est, stabiles sunt, nec habent admistum, etiam ἔτι non, sed solum, Etiam; hoc est veræ sunt, & implentur in Christo. Denique subiungitur, Ideo ἕπερ ἰψὺν Amen Deo ad gloriam nostrā: quod quidam sic interpretantur, Ided per ipsum Christum sunt Amen Deo, id est fideles & veræ apud Deum. Dicit etiam potest, & fortasse melius, Amen, hoc loco, non ponit loco nominis, sed aduerbium esse consentientis, & confirmantis hoc sensu, Ided per Christum dicimus, Amen Deo, hoc est, Dei in promissis implendis firmitati, fidelitati que consentientes, eam ipsam promissionem, veritatem, fidelitatem que Deo acceptam referimus: quam expositionem magis sonare videtur ipse Græcus contextus, qui sic habet ὁ νοῦς ἰσοῦς ἐπαγγελίας ἡς ἐν αὐτῷ ὁ νοῦς ἔστι αὐτῷ ἀμὴν τῷ ἦσαν τῷ δεῦρ δὲ ἔστι ἡμεῖς, si enim illud ἔστι ἀμὴν, idem esset quod τὸ ναί, vt interdum alias: non erat opus repetere ἐν αὐτῷ, sed dicendum erat, ἐν αὐτῷ τὸ ναί, τὸ ἀμὴν, hoc est, in ipso sunt etiam & Amen, id est, veræ & fideles, quare cū Apollolus dicat, ἐν αὐτῷ τὸ ναί ἔστι αὐτῷ τὸ ἀμὴν, nō videtur voluisse eandem sententiam alijs verbis replicare, sed aliud quiddam dicere, hoc est, in ipso sunt veræ, & in ipso nos, Amen, dicimus. Accedit, quod illud τῷ δεῦρ id non obscure declarat, quid enim quæso est Dei promissiohes esse fideles Deo: cū igitur Paulus dicat, & in ipso Amen Deo, non videtur illud Amen pro fideles vsurpare: sed pro aduerbio confirmantis & consentientis accipere, & que aded supplendum esse verbum, dicimus, vt sit sensus, per ipsum Christum dicimus Deo, Amen, propter promissionum, quas in Christo adimpleuit, veritatem: itaque Amen, hoc loco ad aliam eius acceptionem pertinet, cuius paulō post mentionem facimus.

II.

Amen ad-
uerbium af-
firmantis.
Gen. 18. 14.
Item ἔπι op-
tantis.
Psal. 40. 14.
Psal. 71. 19.
Deut. 27. 16.
Ioannis des-
derium.

Hinc factum est, vt Amen, significet etiam, verè, vt Genes. 18. Num Amen, paritura sum anus, imo & sit aduerbium affirmandi, vt in Euangelio non semel, Amen, Amen dico vobis, Est etiam aduerbium optandi, quod Septuaginta per, γένητο, id est, fiat, reddiderunt, vt Pl. 40. Hebraicè, Benedixit Dominus Deus Israel, a saculo, & usque in seculum, Amen, Amen, Septuaginta, fiat, fiat, Et Pl. 71. Hebraicè, Replebitur gloria eius vniuersa terra, Amen, Amen, Septuaginta, fiat, fiat. Denique Deuteronomij. 27. Hebraicè, Dicit omnis populus, Amen, Septuaginta, fiat. Quibus in locis manifestè, Amen, est optantis, qua significatione, Amen, scripsit Paulus cum ea voce omnes suas epistolas quasi aureo quodam puncto concludit, & ita etiam sumitur hoc loco à Ioanne cum ait, Ipsa gloria & imperium in secula seculorum, Amen: optat enim, vt Christus ab omnibus colatur, atque in omnibus per fidem & charitatem imperium obtineat, hoc est, vt ipsum vniuersi glorificent, atque vt regem ac principem suum recipiant, summo que honore & auro profèquantur.

Eccc venit cum nubibus.

SECTIO XVI.

I. EXCITAT Ioannes omnes ad colendam pietatem, & vigilandum ex eo quod Christus citò venturus sit ad vniuersale iudicium, hoc enim indicat illud, Ecce, & verbum presentis temporis, Venit ἐρχεται. Cum additur, nubibus, alluditur ad illud Christi apud Matth. cap. 24. Tunc videbunt filium hominis venientem in nubibus.

Mat. 24. 30.
Cuiusmodi
futura sit nu-
bes in qua
Christus ad
iudicium ve-
nurus est.
Socius.

Cum Christus de suo ad iudicium aduentu, nubem seu nubes, in quibus est venturus, toties nobis, inculcet, opera pretiū est, primum disquirere, cuiusmodi ea nubes futura sit, atque in primis placet quod ait Sotus in 4. dist. 47. q. 2. art. 1. Nubem, seu nubes eiusmodi, futuras esse miraculosas, quia in ipso resurrectionis articu-

articu-